

BİR PORTRE

Prof. Dr. Neşet Çağatay

Prof. Dr. Neşet ÇAĞATAY

1 918 de Isparta ili Gelendost ilçesi Yenice köyünde doğdu. Anası Side, babası, kadı Hacı Osman oğlu Ferhat Çağatay'dır. N. Çağatay, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Orta Çağlar bölümünü 1940' da bitirdikten sonra Prof. M. Fuad Köprülünün yanında Doktorasını yaptı ve aynı bölüme asistan alındı. 2.5 yıllık yedek subaylık görevini Üsteğmen olarak bitirip döndükten sonra bir süre Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde kitaplık müdürlüğü yaptı. 1949 da açılan A.Ü. İlahiyat Fakültesi'nde sınavla asistan oldu. 1952 de Doçent 1960'da Profesör oldu. 1978 yılına dek kaldığı fakültede üç kez Dekan seçildi. 1962 de Ankara Üniversitesi Rektörü seçildi.

1978 de Konya Selçuk Üniversitesi'nce Tarih Bölümünü kurmak üzere çağrıldı, kısa bir süre sonra bu Üniversiteye Rektör seçildi. 1982 de, YÖK üyeliğine seçildi, altı yıl bu görevde kaldı. 1988 de Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde Devrim Tarihi okuttu. 1989 yılından başlayarak Bursa Uludağ Üniversitesinde Tarih Profesörlüğü yaptı. Aynı yıllarda Eskişehir Anadolu Üniversitesi ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi Tarih bölümlerinde derslere başladı bu Fakültelerde de beş yıldır (lisans, master ve Doktora) dersleri vermektedir. Neşet Çağatay 1955 de Tahran, 1964 de Strasbourg, 1972 de Aligarh Üniversitelerinin çağrılısı olarak buralara gitti. 1966-67 yıllarında New York'taki Columbia Üniversitesi'nde Doktora dersleri (Graduate Fac.) verdi.

1955 de Tahran Üniversitesi'nce 1971 de İran Şahlığının davetlisi olarak Tahrana gitti. Neşet Çağatay, Münih, Paris, Hamburg, Londra, Budapeşte, Ex-Enprovence, Saray Bosna, Bükreş, Kahire, Rhod İsland, Bükreş, Rawalpindi, Lahor, Dacca, Chicago şehirlerinde türlü yıllarda toplanan Uluslararası Oriyantalistler, Türkoloji, İslamoloji, Tarih ve Türk Sanatları Kongrelerine bildirilerle katıldı. Studia Islamica, Turcica, Histoire Magrebine, Camia-i Milliye-i İslamiye (New Delhi), Belleten, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve Siyasal Bilgiler Fakültesi dergilerinde, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslam Sanatları ve İslam Araştırmaları Dergilerinde, Vakıflar Dergisi, Konya Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, Anayol, Din Yolu, Mülkiyeliler Dergisi, İdarecinin Sesi Dergisi, Eğitim Hareketleri Dergisi ve daha bir çok dergilerde Tarih, kültür, sanat, ekonomi, din ve genel bilgi alanlarında yazılar yazdı.

Neşet Çağatay'ın yanında 200 den çok öğrenci Lisans tezi yazdı, yedi İranlı, bir Iraklı, bir Yunan uyruklu, yedi Türk öğrenci doktora yaptı. Ayrıca, 35 Doçentlik Jürisi'nde, 18 Profesörlük komisyonunda görev aldı, raporlar yazdı. Atatürkçü Düşünce Derneği şubelerinin Türkiye ve Almanya'daki toplantılarında pek çok yerde konuşmalar yaptı. Bu kurumun Bilim Kolu başkanıydı.

Bilimsel kurumlarda çalışmalar

Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde İslam Tarihi, Meshepler Tarihi, İslam Hukuku, Klasik Türkçe Dini metinler kürsülerini yönetti, derslerini verdi. İslam Sanatları ve İslam Araştırmaları Enstitüleri Müdürlüklerini yaptı. Uluslararası Türk Sanatları Kongresinin 1975 den, Kongre yönetiminin Kültür Bakanlığı'na geçtiği 1995 yılına dek daimi başkanlığını yaptı.

Yedisi Türk Tarih Kurumunca basılan yirmi kadar eseri, İslam ve Türk Ansiklopedilerinde altmış kadar madde yazdı. 1972 de Kurum üyelerince seçildiği Türk Tarih Kurumunun asli üyesidir. Bu kurumun bir süre de başkan vekilliğini yaptı. Türk Felsefe Kurumu, Türkiye İlim ve Edebiyat Eseri Sahipleri Meslek Birliği, Türkiye Kemalist Yazarlar Derneği, Türk Kooperatifçilik kurumu, Türk Hindistan Kültür Derneği'nin 1996 ya dek başkanı, Kemalist Ülkü Dergisinin genel yazı işleri müdürü, 1975-1988 arasında UNESCO Türkiye Milli Komisyonu Yönetim Kurulu Üyeliği yapmış halen, Kamu yararına bir dernek olan "Kültürel Gelişim Derneği" başkanıdır. Fransızca, İngilizce, Arapça ve Farsça bilir.

Bazı eserleri

İslam Meshepleri Tarihi, İslam Öncesi Arap Tarihi, 100 Soruda İslam Tarihi, Bir Türk Kurumu olan Ahilik, İslam ulusları ve devletleri tarihi, Ahilik nedir?, Başlangıçtan Abbasilere kadar İslam Tarihi, Hz. Muhammedin hayatı (çeviri), Ahilik ve sanatkarlar, Neyatic ül-Vukuat (M. Nuri, Paşa'dan), sorularla İslam Tarihi, Türkiye'de gerici eylemler, Güncel Konularda Makaleler ve İncelemeler.

Mart 1996